

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 23Sa/14/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6018200596
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Ľupták, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6018200596.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako správny súd, v konaní pred sudcom JUDr. Martinom Ľuptákom, PhD., v právnej veci žalobcu: B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. X, XXX XX K. K., zast.: Odborový zväz KOVO, so sídlom Miletičova 24, 815 70 Bratislava, IČO: 30 804 078, konajúci prostredníctvom B. M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX K., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného č. 52830-2/2018 -BA zo dňa 22. júna 2018 a č. 52842-2/2018 -BA zo dňa 25. júna 2018, takt

rozhodol:

I. Súd rozhodnutie žalovanej Sociálnej poisťovne ústredie č. 52830-2/2018-BA zo dňa 22. júna 2018 a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, č. 28722-24/2018-BAM zo dňa 22. marca 2018 z r u š u j e a vec vracia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

II. Súd rozhodnutie žalovanej Sociálnej poisťovne ústredie č. 52842-2/2018-BA zo dňa 25. júna 2018 a jemu predchádzajúce rozhodnutie Sociálnej poisťovne, č. 28722-25/2018-BAM zo dňa 28. marca 2018 z r u š u j e a vec vracia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume, ktorá bude vyčíslená v uznesení o výške náhrady trov konania v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške trov.

odôvodnenie:

1. B. A., ako poškodený (v procesnom postavení „žalobca“ alebo „poškodený“) si uplatnil nárok náhrady za bolesť, žiadosťou zo dňa 15.05.2017, doručeného Sociálnej poisťovni, pobočka Banská Bystrica dňa 17.05.2017. Prílohou žiadosti bol lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia, prepúšťacie lekárske správy a lekárske správy z odborných vyšetrení. Predmetný lekársky posudok hodnotil bolestné, celkovým počtom bodov 430.

2. Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, rozhodnutím (ďalej len „orgán verejnej správy I. stupňa“) č. 28722-25/2018-BAM zo dňa 22.03.2018 rozhodla podľa § 99 a § 111 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“), že žalobca v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene zákona NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004“), má nárok na náhradu za bolesť v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 01.08.2016 v sume 3 922,00 Eur. Z odôvodnenia rozhodnutia vydaného prvostupňovým orgánom verejnej správy vyplýva, že dôvodom pre uplatnenie § 111 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v nadväznosti na § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, bolo, že boli splnené všetky podmienky na to, aby orgán verejnej správy prvého stupňa stanovil

čiasťočný rozsah zodpovednosti zamestnávateľa v rozsahu 50 % a spoluvinu poškodeného - žalobcu podľa § 196 ods. 3 Zákonníka práce na 50 %.

3. Orgán verejnej správy I. stupňa uviedol, že ako orgán konajúci o úrazových dávkach dospel na základe predložených dokladov k záveru, že zamestnávateľ zodpovedá za pracovný úraz poškodeného len čiastočne a poškodený spoluzavinil vznik pracovného úrazu. Pri posúdení zobral do úvahy všetky relevantné dôkazy predložené v konaní a ich hodnovernosť pri zisťovaní skutkového stavu. Do úvahy zobral aj vyjadrenia účastníkov konania právny názor ústredia, tieto posúdil každý dôkaz samostatne a všetky vo vzájomnej súvislosti.

4. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podal žalobca odvolanie, v ktorom namietol, že prvostupňový orgán verejnej správy I. stupňa konal v rozpore so zákonom, ak svojvoľne určil mieru zavinenia poškodeného na pracovnom úraze, resp. urobil si vlastný úsudok v tejto otázke. Zároveň nie je oprávnený ani skúmať ani sponchybňovať stanovenú mieru zavinenia zamestnávateľom poškodeného je povinný rozhodnúť o sociálnej dávke podľa stanovenej miere zavinenia pracovného úrazu zamestnávateľom poškodeného. Orgán verejnej správy I. stupňa nemal právomoc rozhodnúť o miere spoluviny poškodeného ako o predbežnej otázke, nakoľko miera spoluviny je logicky 0 %, ak zamestnávateľ určil svoju mieru zavinenia 100 %. Ak by existoval spor medzi poškodeným a jeho zamestnávateľom o miere zavinenia pracovného úrazu, rozhodoval by o ňom súd a nie Sociálna poisťovňa. Zároveň namietol aplikáciu § 198 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z.

5. Sociálna poisťovňa, ústredie, ako druhostupňový orgán verejnej správy (ďalej aj „žalovaný“) rozhodnutím č. 52842-2/2018-BA zo dňa 25.06.2018 odvolanie zamietol v celom rozsahu a potvrdil I. stupňové rozhodnutie. Vychádzala pritom z rozsiahleho dokazovania, ktorého výsledok sa podieľal na stanovení 50 % miery zavinenia poškodeného na pracovnom úraze zo dňa 01.08.2016. Zároveň uviedol, že pokiaľ nie je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, orgán verejnej správy prvého stupňa si môže urobiť v zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. úsudok o otázkach dôležitých pre rozhodnutie v spornej veci a aj to len za predpokladu, že v konaní vyvstali ďalšie dôkazy, ktoré zjavne nekorešponujú s vyhlásením zamestnávateľa. Vzhľadom na rozsiahle dokazovanie z dôvodu skutkovo náročnej problematiky bolo možné krátiť nárok na náhradu za bolesť. Na základe týchto skutočností žalovaný považoval námietku právneho zástupcu žalobcu za nedôvodnú.

6. Orgán verejnej správy I. stupňa rozhodnutím č. 28722-24/2018-BAM zo dňa 22.03.2018 rozhodol podľa § 85 až § 88 v súlade s ust. § 111 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., že žalobca má nárok na úrazový príplatok od prvého do tretieho dňa dočasnej pracovnej neschopnosti v sume 11,51892500 Eur za každý deň a od štvrtého dňa dočasnej práceneschopnosti v sume 5,23587500 Eur za každý deň dočasnej pracovnej neschopnosti, v ktorom trvá nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti podľa zákona č. 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 462/2003 Z. z.“), alebo nárok na výplatu nemocenského z nemocenského poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že tento bol viazaný názorom žalovaného, nakoľko rozhodnutím č. 45821-2/2017-BA zo dňa 24.06.2017 žalovaný zrušil rozhodnutie pobočky zo dňa 10.05.2017 vo veci nepriznania nároku poškodeného na úrazový príplatok v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 01.08.2016 a vec vrátil pobočke Bratislava na nové prejednanie a rozhodnutie. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že odvolací orgán sa priklonil k záveru, že vyhlásenie zamestnávateľa týkajúce sa pracovného úrazu je „pre Sociálnu poisťovňu záväzná“, taktiež sa priklonil k záveru, že jediný orgán v prípade, ak je miera zavinenia medzi zamestnancom a zamestnávateľom sporná, je oprávnený rozhodnúť súd v občianskoprávnom konaní, podľa § 316 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Odvolací orgán ďalej uviedol, že v rozpore so zákonom pobočka Bratislava prisúdila záverom vyplývajúcim z trestného rozkazu vyššiu dôkaznú silu, ako záveru zodpovedného zamestnávateľa a záverom Inšpektorátu práce. Žalovaný v zrušujúcom rozhodnutí tiež uviedol, že „navyše bez ďalšieho dokazovania spôsobilého poprieť jednoznačný záver zodpovedného zamestnávateľa nie je možné označiť rozhodnutie pobočky za správne a zákonné“.

7. Ďalej z odôvodnenia rozhodnutia vydaného prvostupňovým orgánom verejnej správy vyplýva, že tento vykonal rozsiahle dokazovanie týkajúce sa miery zavinenia žalobcu. Zároveň uviedol, že by bolo v rozpore s princípom rovnosti, keby bol prípustný výklad, že konajúca pobočka nemôže posúdiť mieru spoluviny len preto, že zamestnávateľ v oznámení poisťovni udalosti, prípadne vo svojich ďalších

vyjadreniach uplatňuje právo zo svojho úrazového poistenia pre poškodeného aj napriek tomu, že iné dôkazy, napr. šetrenie dopravnej nehody políciou, právoplatný trestný rozkaz súvisiaci s dopravnou nehodou v súvislosti s ktorou poškodený utrpel pracovný úraz, poukazujú, že samotný poškodený porušil predpisy na ochranu zdravia pri práci - medzi ktoré v zmysle § 39 ods. 1 Zákonníka práce patria aj dopravné predpisy. Z tohto dôvodu mal orgán verejnej správy prvého stupňa za dostatočne preukázané, že porušenie dopravných predpisov zo strany poškodeného v súvislosti so vznikom pracovného úrazu, zamestnávateľ a ani Inšpektorát práce riadne nevyhodnocovali v žiadnom rozsahu na ne neprihliadali. Zároveň mal za to, že z vykonaného dokazovania napriek tvrdeniu zamestnávateľa vyplývalo, že dopravnú nehodu zapríčinil svojim nedbanlivostným konaním poškodený, pričom pri tejto nehode poškodený utrpel pracovný úraz. Tvrdenú skutočnosť, že poškodený spôsobil dopravnú nehodu nechtiac, prípadne neúmyselne, orgán verejnej správy prvého stupňa nespochybnil, avšak s poukazom na šetrenie orgánov činných v trestnom konaní, poškodený nedbanlivostným konaním porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, ktorú bol povinný pri výkone svojej práce dodržiavať a to zákon č. 8/2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na základe takto vykonaného dokazovania orgán verejnej správy prvého stupňa aplikoval § 111 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v nadväznosti na § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, pretože boli splnené všetky podmienky na to, aby stanovil čiastočný rozsah zodpovednosti zamestnávateľa v rozsahu 50 % a spoluvinu poškodeného podľa § 196 ods. 3 Zákonníka práce na 50 %.

8. Voči predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že zodpovednosti sa musí zbaviť samotný zamestnávateľ, čo sa však v tomto prípade nestalo. Sociálna poisťovňa nesprávne aplikovala zákonné ust. § 111 ods. 2, pretože zamestnávateľ poškodeného sa vo svojej zodpovednosti za pracovný úraz nezbalil ani sčasti, preto nebol žiadny dôvod na krátenie úrazového príplatku o 50 %. Zároveň argumentoval obdobne ako v predchádzajúcom konaní.

9. Žalovaný rozhodnutím č. 52830-2/2018-BA zo dňa 22.06.2018 odvolanie zamietol v celom rozsahu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

10. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že nebolo by v súlade s ust. § 195 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v zmysle ktorého objasňuje Sociálna poisťovňa rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania, ak by nevzala v úvahu aj vyhlásenie zamestnávateľa o miere zavinenia poškodeného na pracovnom úraze. Nakoľko toto nebolo v predchádzajúcom konaní rešpektované, resp. vzaté v úvahu, bolo nutné rozhodnutie zo dňa 10.05.2017 zrušiť. V novom konaní pobočka doplnila dokazovanie v nadväznosti na rozhodnutie a v medziach, ktoré jej priznáva zákon v § 198 ods. 1 zvýšila zamestnávateľom stanovenú mieru zavinenia poškodeného na vzniknutom pracovnom úraze z 0 % na 50 %. Tento záver vychádza z doteraz nevyvráteného dôkazu a síce, že poškodený porušil právne predpisy, o čom svedčí právoplatný a vykonateľný trestný rozkaz zo dňa 03.03.2017. Skutočnosť namietaná právny zástupcom, že táto skutočnosť však nemôže ovplyvniť konanie pred Sociálnou poisťovňou vo vzťahu k zamestnávateľom určenej miere zavinenia „reflektuje ten fakt, že pobočka nemôže autoritatívne vylúčiť v rozpore s § 195 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. tvrdenie zamestnávateľa a prevziať iba výsledok trestného konania, ktoré, ako správne uvádza právny zástupca je od pracovnoprávneho konania, konaním odlišným a contrario musí byť toto, tzv. pravidlo, použité aj opačne a síce, že aj keď zamestnávateľ stanovil 0 % mieru zavinenia poškodeného na vzniknutom pracovnom úraze, nemožno úplne vylúčiť ďalší dôkaz v konaní, ktorým je trestný rozkaz zo dňa 03.03.2017.

11. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca voči rozhodnutiam žalovaného žaloby, v ktorých sa domáhal, aby správny súd zrušil rozhodnutia žalovaného, ako aj im predchádzajúce rozhodnutia Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava a vec vrátil orgánu verejnej správy I. stupňa na ďalšie konanie. Žalobca žiadal zrušiť rozhodnutia oboch organizačných zložiek Sociálnej poisťovne, nakoľko žalovaný veci nesprávne právne posúdil, keď svojvoľne určil mieru zavinenia žalobcu na pracovnom úraze v rozpore s mierou zavinenia stanovenou jeho zamestnávateľom a keď mu následne krátil nárok na náhradu za bolesť v dôsledku pracovného úrazu o 50 % a nárok na úrazový príplatok v sume zníženej o 50 %.

12. Poukázal na skutočnosť, že zamestnávateľ žalobcu sa v súlade s ust. § 111 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. nemohol zbaviť zodpovednosti za škodu vzniknutú žalobcovi v dôsledku pracovného úrazu, pretože žalobca neporušil žiadne právne predpisy ani ostatné predpisy, alebo pokyny na

zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nebol pod vplyvom alkoholu, omamných látok, alebo psychotropných látok a nepočínal si v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, žeby konal ľahkomyselne. Tieto závery podľa neho vyplývajú zo šetrenia Inšpektorátu práce Banská Bystrica, ktorý je jediným príslušným orgánom oprávneným pre vyšetrenie pracovných úrazov. Trestný rozkaz č.k. 5T13/2017-248 zo dňa 03.03.2017, ktorým bol žalobca uznaným vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, nie je pre stanovenie miery zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz rozhodujúci, pretože trestnoprávna zodpovednosť za ublíženie na zdraví a pracovnoprávna zodpovednosť v súvislosti s pracovným úrazom sú dve samostatné a od seba navzájom nezávislé inštitúty. Pre určenie miery zodpovednosti za pracovný úraz je rozhodujúce stanovisko Inšpektorátu práce, ktorý nezistil porušenie žiadnych právnych predpisov ani ostatných predpisov, alebo pokynov na zistenie bezpečnosti ochrany zdravia pri práci.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. 23Sa/14/2018-31 zo dňa 09.10.2018 spojil na spoločné konanie veci, ktoré začali na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 23Sa/15/2018 o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 52842-2/2018-BA zo dňa 25.06.2018 a konanie sp. zn. 23Sa/14/2018 o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 52830-2/2018-BA zo dňa 22.06.2018.

14. Žalovaný vo vyjadrení k žalobám trval na zákonnosti napadnutých rozhodnutí. K žalobným námietkam uviedol, že žalovaný vyjadrenie zamestnávateľa spolu s vyjadreniami ďalších účastníkov žiadnym spôsobom neznehodnocuje, avšak považuje ho za jeden z posudzovaných dôkazov, ktorý automaticky nepredstavuje spoľahlivo zistený skutkový stav a preto ho hodnotí tak samostatne, ako aj vo vzájomnej súvislosti spolu s ďalšími dôkazmi.

15. K námietke právneho zástupcu ohľadne neoprávnenosti Sociálnej poisťovne skúmať a spochybňovať výsledok šetrenia Inšpektorátu práce uviedol, rovnako ako v rozhodnutiach o nároku na náhradu za bolesť a v rozhodnutí o nároku na úrazový príspevok, že šetrenie Inšpektorátu práce síce predstavuje pre žalovaného jeden z dôkazov, ale nejde o právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo pre Sociálnu poisťovňu právne ani skutkovo záväzné. Výsledky takéhoto šetrenia slúžia zamestnávateľovi, aby si spravil vlastný úsudok o miere zavinenia žalobcu na pracovnom úraze zo dňa 01.08.2016.

16. K ďalším námietkam právneho zástupcu žalobcu uviedol, že sa stotožnil s názorom pobočky, že v zmysle § 196 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti za poistnú udalosť v celom rozsahu, ak sa preukáže, že jedinou príčinou škody bolo porušenie právnych predpisov. Predmetné ustanovenie odlišuje „právne predpisy“ od „predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že sú oddelené spojkou „alebo“. Teda faktom aj naďalej zostáva, že aj keď Inšpektorát práce uviedol, že príčinou vzniku pracovného úrazu zo dňa 01.08.2016 bol „okamžitý psychofyziologický stav“ a že zo strany žalobcu „nebolo zistené v príčinnej súvislosti porušenie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci“, príčinou vzniku pracovného úrazu (dopravnej nehody) zo dňa 01.08.2016 bolo „porušenie dopravných predpisov“, teda už spomínaných „právnych predpisov“. Ak by žalovaný vychádzal z litery predmetného ustanovenia, žalobca by nemal mať nárok na dávku úrazového poistenia, ako takú, nakoľko v konaní nie je sporné, že jedinou príčinou vzniku pracovného úrazu zo dňa 01.08.2016 bolo, aj keď spôsobené náhlou psychofyziologickou indispozíciou žalobcu, porušenie právnych predpisov upravujúcich pravidlá cestnej premávky.

17. Zároveň uviedol, že rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/44/2011 zo dňa 24.11.2011 a 9Sžso/14/2011 zo dňa 24.11.2011 sa týkajú skutočností, kedy medzi zamestnancom a zamestnávateľom nastal spor určením miery zavinenia na pracovnom úraze. Avšak pokiaľ nie je spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, čo je aj prípad tohto konania, organizačná zložka Sociálnej poisťovne, si môže urobiť v zmysle § 198 ods. 1 úsudok o otázkach dôležitých pre rozhodnutie v spornej veci, ale aj to, len za predpokladu, že v konaní vyvstali aj ďalšie dôkazy, ktoré zjavne nekorešponujú s vyhlásením zamestnávateľa.

18. V uplatnenej replike žalobca zotrval na svojich pôvodných vyjadreniach, pričom uviedol, že v predmetnom konaní nenastala predbežná otázka, nakoľko táto by nastala iba v tom prípade, ak by bola právna skutočnosť sporná, čo v danom prípade sa nestalo. V dôsledku čoho si žalovaný nemôže robiť vlastný úsudok v danej veci. V zmysle § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Sociálna poisťovňa by

si mohla podľa jeho názoru mohla urobiť vlastný úsudok o miere zavinenia v predmetnom konaní s odvolaním sa na § 198 ods. 1 iba vtedy, ak by prebiehal súdny spor medzi žalobcom a zamestnávateľom o určenie miery zavinenia, a preto by bola táto skutočnosť sporná. Zároveň poukázal na to, že žalovaný nekonal v súlade s právnym názorom odvolacieho orgánu, keď v rozhodnutí Sociálnej poisťovne ústredie 45821-2/2017-BA zo dňa 24.06.2017 bolo jasne uvedené, že Sociálna poisťovňa, má opätovne rozhodnúť v súlade so zamestnávateľom stanovenou mierou zavinenia, ktorá je 100 % miera zavinenia zamestnávateľa žalobcu a 0 % miera zavinenia žalobcu na pracovnom úraze.

19. Žalovaný nevyužil právo podať dupliku.

20. Správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného a postup, ktorý im predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP.

21. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu, vyjadreniami a stanoviskami účastníkov konania dospel správny súd k záveru, že žaloby boli podané dôvodne, pretože žalobou napadnuté rozhodnutia vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia vecí a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie vecí, čo vyústilo do zrušenia rozhodnutí žalovaného v zmysle § 191 ods. 1 písm. c) a d) SSP a zároveň aj rozhodnutí prvostupňového orgánu verejnej správy v zmysle § 191 ods. 3 písm. a) a vrátenia vecí orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konania v zmysle § 191 ods. 4 prvá veta SSP.

22. Podľa § 2 ods. 1 SSP; v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 2 ods. 2 SSP; Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

24. Podľa § 6 ods. 1 SSP; správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

25. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP; právne súdy rozhodujú v konaniach o

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

26. Podľa § 85 zákona č. 461/2003 Z. z.; zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania bol uznaný za dočasne práceneschopného, má nárok na úrazový príplatok od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti, ak má nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu 51) alebo nárok na výplatu nemocenského z nemocenského poistenia.

27. Podľa § 86 zákona č. 461/2003 Z. z.; úrazový príplatok sa poskytuje za dni.

28. Podľa § 110 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.; nárok na úrazové dávky nevzniká, ak sa zamestnávateľ alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu 61) celkom zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného podľa osobitného predpisu. 62)

29. Podľa § 196 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce; zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že

a) škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali.

30. Podľa § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce; zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že

a) postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody,

31. Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.; ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

32. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.; náhrada za bolesť sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, priebehu liečenia alebo odstraňovaniu jeho následkov.

33. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.; pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

34. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z.; lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekársky posudok posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

35. V prejednávanych veciach bolo nesporné, že žalobca utrpel dňa 01.08.2017 pracovný úraz, keď sa vracal služobným motorovým vozidlom z pracovnej cesty v Revúcej. Žalobca ako vodič prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou prednou časťou zachytil ľavú časť protiidúceho vozidla. Správny súd konštatuje, že podstatnou žalobnou námietkou, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania napadnutých rozhodnutí bola otázka právneho posúdenia, či žalovaný je v medziach Ústavy SR a na základe zákona č. 461/2003 Z. z. oprávnený prehodnotiť v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. mieru zavinenia žalobcu na pracovnom úraze, ak bola táto miera stanovená zamestnávateľom na strane zamestnanca 0 %, resp. ak zamestnávateľ uznal 100 % mieru zavinenia na strane zamestnávateľa.

36. Ako vyplýva zo Záznamu z vyšetrenia príčin vzniku závažného pracovného úrazu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. BB-191-36-2.2/Z-J4,B25-17/2505 zo dňa 18.12.2017 pri šetrení udalostí neboli zistené príčinné súvislosti porušenia právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľa a taktiež zo strany postihnutého zamestnanca žalobcu. V zmysle žiadosti orgánu verejnej správy prvého stupňa Inšpektorát práce Banská Bystrica listom zo dňa 26.02.2018 č. 3943/18 uviedol, že pri šetrení neboli zistené porušenia predpisov bezpečnosti a ochrany práce pri práci zo strany zamestnávateľa a taktiež priamo ani zo strany postihnutého zamestnanca - žalobcu.

37. Zamestnávateľ v zmysle vyjadrenia z 21.02.2018 viedol, že ako zamestnávateľ určil mieru svojho zavinenia za vzniknutý pracovný úraz v rozsahu 100 % a táto skutočnosť medzi zamestnancom a zamestnávateľom nebola sporná ani o ďalšom konaní.

38. Správny súd poukazuje na skutočnosť, že z ust. § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva oprávnenie tak žalovaného ako aj orgánu verejnej správy I. stupňa si o otázke (predbežného charakteru) dôležitej pre meritórne rozhodnutie urobiť iba úsudok (t. j. ustáliť predbežné tvrdenie s použitím myšlienkových operácií vrátane logickej dedukcie alebo indukcie), nie však autoritatívne rozhodnúť o právach resp. povinnostiach dotknutých uvedenou predbežnou otázkou.

39. Iba ak je nutné o predbežnej otázke rozhodnúť, potom má organizačná zložka žalovanej povinnosť podať podnet na začatie konania na príslušnom orgáne.

40. Z pripojených administratívnych spisov je nepochybné, že zamestnávateľ žalobcu postupom podľa príslušných ustanovení Zákonníka práce, ustálil svoju mieru zavinenia na hodnotu 100 %, t. j. prijal svoju zodpovednosť za poškodenie zdravia v celosti na základe objektívneho princípu a naopak nevyužil svoje právo úplne alebo čiastočne sa zbaviť zodpovednosti v zmysle zákonných ustanovení postupom podľa § 196 Zákonníka práce a ani žalobca túto skutočnosť nenamietal.

41. Navyše z nasledujúcej korešpondencie so zamestnávateľom bol prvostupňový orgán oboznámený nielen s nemenným stanoviskom zamestnávateľa žalobcu, ktorý zotrval na stanovenom rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa a žalobcu ako poškodeného, ale aj so subjektívnymi názormi zamestnávateľa, ktoré viedli k záveru o neuplatnení si svojho práva na liberáciu podľa § 196 Zákonníka práce. Práve subjektívne názory zamestnávateľa vyjadrené v procese riešenia a dôsledkov pracovného úrazu zamestnanca sú významným hodnotiacim impulzom pre poškodeného.

42. V súvislosti s uvedeným sa správny súd stotožňuje s názorom žalobcu, že prvostupňový orgán nie je v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. a to najmä s poukazom na znenie § 110 a § 111 citovaného zákona, za tejto situácie oprávnený stanoviť resp. rozhodnúť o miere zavinenia žalobcu ako zamestnanca, nakoľko ide o vec, ktorá vyplýva jednoznačne z pracovných vzťahov založených medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ak postup zamestnávateľa smeruje k zbaveniu sa zodpovednosti vo vzťahu k dotknutému zamestnancovi, potom má v zmysle čl. 142 ods. 1 a čl. 51 ods. 1 Ústavy SR a § 316 CSP rozhodnúť o tomto spore súd v občianskoprávnom konaní. Správny súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, ako aj orgánu verejnej správy I. stupňa, že vykonaným dokazovaním správne stanovili mieru zavinenia žalobcu vo výške 50 % a to matematickým výpočtom podielu neporušených a porušených právnych predpisov, pričom vychádzali zo záveru, že z nevyvráteného dôkazu vyplýva, že žalobcu porušil právne predpisy, o čom svedčil právoplatný a vykonateľný Trestný rozkaz zo dňa 03.03.2017.

43. S touto skutočnosťou sa správny súd nestotožňuje nakoľko z predmetného Trestného rozkazu č. 5T/13/2017 zo dňa 03.03.2017 nevyplýva skutočnosť, ktorá by akýmkoľvek spôsobom dokazovala vzťah medzi zodpovednosťou zamestnávateľa a zamestnanca a to vzhľadom na verejnoprávny a súkromnoprávny vzťah jednotlivých zodpovedností. V danom prípade bol žalobca uznaný vinný zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona za ujmu, ktorú z nebanlivosti spôsobil ďalším osobám.

44. Zároveň má správny súd za to, že vzhľadom na absenciu odôvodnenia predmetného trestného rozkazu nie je možné tento dôkaz použiť na určenie zodpovednosti miery zavinenia medzi zamestnancom a zamestnávateľom a už vôbec nie žalovaný ako aj orgán verejnej správy, ktorý nebol oprávnený vyhodnotiť tento dôkaz, ako dôkaz preukazujúci 50 % mieru zavinenia zamestnanca.

45. Vzhľadom na hore uvedené má správny súd za to, že ak zamestnávateľ žalobcu, ktorý v zmysle záverov Inšpektorátu práce utrpel pracovný úraz v dôsledku inej skutočnosti ako nedodržania predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, opakovane zotráva na svojom závere o miere zavinenia zamestnanca na pracovnom úraze a zamestnanec tento záver nespochybňuje, potom organizačná zložka Sociálnej poisťovne nie je oprávnená riešiť túto situáciu ako predbežnú otázku postupom podľa § 198 zákona č. 461/2003 Z. z.

46. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj argumentácie žalovaného správny súd nezistil žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by mal žaloby zamietnuť. Správny súd považuje za neudržateľný taký výklad aplikovaných právnych predpisov, z ktorých by vyplynul záver, že žalovaný ako aj orgán verejnej správy prvého stupňa by bol oprávnený posudzovať mieru zavinenia v prípade, ak táto nie je medzi účastníkmi konania sporná.

47. V ďalšom konaní bude orgán verejnej správy prvého stupňa opätovne povinný posúdiť nároky žalobcu na priznanie nároku na úrazový príspevok, ako aj nároku na náhradu za bolesť.

48. Podľa § 167 ods. 1 SSP súd priznal žalobcovi právo na úplnú náhradu trov dôvodne vynaložených trov konania, keďže žalobca mal vo veci úspech. O výške trov konania bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozhodnutia v zmysle § 195 ods. 2 SSP.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Krajskom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).